

Copenhagen
Business School
HANDELSHØJSKOLEN

Tilbagesøgning af skatter og afgifter opkrævet i strid med EU-retten

København den 20. september 2018

Søren Friis Hansen

CBS LAW

Oversigt

- **Condicto indebiti**
- **Genoptagelse af skatteansættelse**
- **HR: Tilbagebetaling**
- **U: ugrundet berigelse ved overvæltning**
- **Lady & Kid**
- **Efter Lady & Kid**

Condicto indebiti

- Uskreven obligationsretlig regel i dansk obligationsret
- Tilbagebetaling af ydelse erlagt i urigtig formening om skyld
- Omfatter ydelser, der består i betaling af skatter og afgifter til offentlige myndigheder
- UfR 1872.750H og UfR 1877.837H
- Forudsætter, at dansk domstol har statueret, at opkrævning af skat har savnet fornøden lovhjemmel
- Ikke krav, at skattemyndigheder har handlet uagtsomt; UfR 1927.980H, TfS 1986, 1Ø
- Grundsætning finder tilsvarende anvendelse, når krav på tilbagebetaling af ulovligt opkrævet dansk skat støttes på en dom fra EU domstolen, hvorved det statueres, at dansk skat/afgift er opkrævet i strid med EU-retten

Genoptagelse af skatteansættelsen

- Skatteforvaltningslovens § 27, stk. 1, nr. 7; tilbagebetaling af indkomstskat
- SFVL § 32, stk. 1, nr. 1; afgiftstilsvare
- Hidtidig praksis ophæves ved dom

SFVL § 27, stk. 1, nr. 7, og § 32, stk. 1, nr. 1, gælder tilsvarende, hvor dansk praksis er underkendt af EU-domstolen

Ændret i forbindelse med FL 2007

- Tilbagebetalingskrav, jf. SFVL § 27 forældes efter reglerne i forældelsesloven
- Forældelsesfrist er 10 år for krav afledt af en ekstraordinær ansættelse, SFVL § 34 a, stk. 4

Forældelse;

- Krav på tilbagesøgning af skatter og afgifter er omfattet af 3-årig forældelse, FL § 3, stk.1
- Fristen regnes fra den dag, hvor skatteyderen vidste eller burde vide, at der bestod et tilbagesøgningskrav

Tilbagebetaling

Hvis en medlemsstat har opkrævet en skat / afgift i strid med EU-retten, er der tale om en ulovligt opkrævet skat, der skal tilbagebetales

- Sag C-410/98 (8. marts 2001), Metallgesellschaft
  - UfR 1994.430H
  - Med renter, sag C-591/10, Littlewoods Retail
- Ækvivalensprincippet (sag 68/79, Just)
- Effektivitetsprincippet (sag 188/95, Fantask A/S)

Condictio in debiti (*'betaling i uberettiget formening skyld'*)

- Domstolen overtager grundsætning udviklet i dansk ret!

Tilbagebetaling kan nægtes hvis overvæltning

Overvæltning

- Tilbagebetaling nægtes hvis ***ugrundet berigelse***
- Troels G. Jørgensen, TfR 1928.386
- UfR 1952.974H
- EU-domstolen i Just (68/79, præmis 26)
- UfR 1997.1171H (ambi):
- *”momslignende karakter”*
- *”godtgjort, at [den tilbagesøgende] fuldt ud havde overvæltet ambien på aftagerne” (!)*

Overvæltning;

Kafka i moderne udgave

SKM 2005.135VLR (kun dansk ret)

- Ulovlig opkrævning af registreringsafgift,
- Tilbagesøgning afvist overfor sælger af bilen (overvæltning)
- OG køber af bilen (havde ikke afregnet afgiften) !!

Afgørelse i strid med EMRK P1, Artikel 1

- Se S.A. Dangeville mod Frankrig (14.4.2002)
- Skatteydere krav på tilbagebetaling af moms opkrævet i strid med momsdirektiv var et aktiv, der nyder retsbeskyttelse i henhold til P1, art.1

Ambi

Lov nr. 840 af 18. december 1987

- Underkendt af EF-domstolen (sag C-200/90), da *"momslignende karakter"*
- Særlige regler om tilbagesøgning (L 389/1992)
- UfR 1994.430H: AMBI må i almindelighed anses for overvæltet (da momslignende karakter!)
- Se tilsvarende UfR 1997.1171H

Overvæltning

Sag C-147/01, Webers Wine World

- Pr. 99: Selv hvor der sker overvæltning, kan den afgiftspligtige lide tab på grund af forringelse af salgsmængden
- UfR 1994.430H (overvæltning var hovedreglen) underkendt
- Se UfR 2004.2308H, og UfR 2005.2171H

Sag C-398/09 Lady & Kid

- Domstolens Store Afdeling
- 6. september 2011
- Ambi
- Lov om tilbagebetaling (lov 389 af 20. maj 1992)
- Ikke tilbagebetaling, hvis overvæltning
- Kan en ugrundet berigelse følge af en besparelse, som følge af samtidig ophævelse af andre afgifter?
- Præmis 20: Nægtelse af tilbagebetaling pga ugrundet berigelse er *en undtagelse, der skal fortolkes restriktivt*

Sag C-398/09 Lady & Kid

- Præmis 21: Afgiftspligtig kan lide tab som følge af forringelse af salgsmængden (Webers Wine World)
- Præmis 22: En medlemsstat kan ikke modsætte sig tilbagebetaling af uretmæssig afgift, med henvisning til, at afgiften er økonomisk udlignet gennem ophævelse af lovlig afgift
- Præmis 23: ikke ugrundet berigelse, når der er tale om en ophævelse af andre afgifter, som angiveligt står i forbindelse med indførelse af en afgift, som er i strid med EU-retten
- Præmis 25: direkte overvæltning på køber af ulovlig afgift er eneste undtagelse fra retten til tilbagebetaling af afgifter opkrævet i strid med EU-retten

Kun direkte overvæltning

Sag C-398/09 (6.9.2011), Lady & Kid:

Domstolens konklusion:

- *"De EU-retlige regler om tilbagesøgning af beløb erlagt i urigtig formening om skyld skal fortolkes således,*
- *at tilbagesøgning af beløb erlagt i urigtig formening om skyld udelukkende kan give anledning til en ugrundet berigelse i tilfælde, hvor de beløb, som en afgiftspligtig person med urette har erlagt i form af en afgift, som er opkrævet i en medlemsstat i strid med EU-retten, er blevet **direkte overvæltet på køberen.***
- *Det følger heraf, at EU-retten er til hinder for, at en medlemsstat nægter at tilbagebetale en uretmæssig afgift med den begrundelse, at de af den afgiftspligtige med urette erlagte beløb er blevet udlignet gennem en besparelse som følge af den samtidige ophævelse af andre afgifter, eftersom en sådan udligning, fra et EU-retligt synspunkt, ikke kan betragtes som en ugrundet berigelse i relation til denne afgift."*

Krav rejst af senere omsætningsled

Sag C-35705, Reemtsma Cigarettenfabrik GmbH

- HR: Det er leverandøren af momspligtig ydelse, der kan rejse krav om tilbagesøgning
- Aftageren må rejse erstatningskrav over for leverandøren
- U; Aftageren kan rejse krav om tilbagesøgning direkte over for skattemyndighederne, hvis tilbagesøgning bliver praktisk umulig eller uforholdsmæssigt vanskelig
  - F.eks. Hvis leverandøren er insolvent
- Medlemsstater skal indføre regler om aftagerens tilbagesøgning i disse tilfælde
- Tilsvarende sag C-94/10, Danfoss

Efter Lady & Kid

ØLD dom af 1. september 2017

- UfR 2012.3564H; H afviste ekstraordinær anke
- TDC anmoder 2011 om yderligere tilbagebetaling af AMBI under henvisning til Lady & Kid-dommen
- Afvises af SKAT i 2012, med henvisning til, at tilbagesøgningskravet var forældet
- TDC: I strid med effektivitetsprincippet, at krav afvises som forældet
- ØL afviser præjudiciel forelæggelse
- ØL; Forældelse ikke suspenderet i medfør af effektivitetsgrundsætning
- Skatteministeriet frifindes

Afrunding og spørgsmål